

Indgået

- 5 SEP. 2016

Inatsisartunut ilaasortaq
Sara Olsvig
Inuit Ataqtagiit

NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
GRØNLANDS SELVSTYRE
INATSISARTUT ALLATTOQARFIAT
BUREAU FOR INATSISARTUT
BOX 1060 - 3900 NUUK

**Ilaqtariinnut inatsisit pillugit § 37 naapertorlugu apeqqutip nr. 194-ip
akineqarneranut tunngasoq**

Asasara Sara Olsvig

Ilaqtariinnut inatsisinut tunngatillugu apeqqutigisannut qujanaq.

Apeqqutigisatit tullinguuttuni akissavakka:

**1) Ilaqtariinnermut inatsisit (familieretten) ukiorpassuarni Nunatsinni
nutarterneqartussaasimasoq nutarterneqarnera sumut killippa?**

Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut
Naalakkersuisoqarfik akissuteqarniarluni Social- og Indenrigsministeriaqarfimmu
paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akippu:

"Namminersorlutik Oqartussat ilaqtariinnut inatsisit Kalaallit Nunaannut
atuuttut nutarteriffiginnaat (nutaanik ilaartorlugu) pillugu
qinnuiginnippu. Soorlu ataani nassuiarneqartoq suliassaqrifiit ilaat
inatsisitigut nutaaliorfigineqarput - meeravissiarneq, angajoqqaat
akisussaanerat, inuit assigiimmik suaassusillit katissinnaanerat aamma
inatsisitigut ataataqanngitsut ataaminnik ujarlertarnerat.

Kalaallit Nunaanni oqartussaasunik isumaqatigiissuteqareernikkut Social-
og Indenrigsministeriaqarfik atit pillugit inatsisit nutarternissaat aamma
meeqqanut inatsimmi ataatasarsiuisarneq anaanassarsiortarnerlu
pillugit malittarisat pillugit nutarterinermik aallartissimavoq.

Ilaqtariinnut inatsisit Kalaallit Nunaannut atuuttut makkunatigut
nutarteriffigineqarput:

- Nalunaarsukkamik inooqatigiinneq pillugu inatsisip arlalitsigut
allannguiffiginera Nalunaarsukkamik inooqatigiinneq il.il. pillugu
inatsisip allanngortinnera pillugu Peqqussutip nr. 375, 15. maj
2009-meersup Kalaallit Nunaannut atuutilernera aqutugalugu
Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarpoq.
- Meeravissiarneq inatsisip arlalitsigut allannguiffiginera
meeravissiarneq inatsisip allanngortinnera pillugu inatsisip
assigiinngitsut Kalaallit Nunaannut atuutilerneri pillugit peqqussut

01-09-2016
Suliap nr.
2016 - 11530
Allagaatip suussusia Nr.
3393804

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
All (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

nr. 420, 21. april 2010-meersoq aqqutigalugu Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarpoq.

- Afaatassarsiusarnej pillugu malittarisassat meeqqat inatsisitigut inissisimanagerat pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmiittut Kalaallit Nunaannut meeqqat inatsisitigut inissisimanagerat aamma kingorngussisarnej pillugit inatsisit allangortinnerat pillugu inatsisitigut nr. 483, 21. maj 2014-imeersutigut allangortinneqarput (meeqqat inatsisitigut inissisimanagerat il.il. pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilinnginnerani meeqqanut katinnerup avataatigut inunngortunut afaatassarsiusarnerup aalajangersarnera).
- Inuit marluk assigiimmik suaassusillit katittarnerat pillugu inatsit aappariilersarnej aappariikkunnaartarnerlu pillugit inatsisip allangortinnera pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisip atuutilersinnera pillugu, peqqussut nr. 197, 7. marts 2016-meersoq aqqutigalugu Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarpoq.
- Angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermut inatsisit peqqussutit makku aqqutigalugit Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarput:
 - Angajoqqaatut oqartussaassuseqarnej pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnera pillugu Peqqussut nr. 680, 6. juni 2016-meersoq.
 - Meeqqat illersorneqarnissaannik nunat tamat Haagimi Isumaqatigiissutaat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnissaannik Peqqussut nr. 678, 6. juni 2016-meersoq.
 - Angajoqqaatut oqartussaassuseqarnej pillugu aalajangiisarnernik il.il. nunani tamalaani naammassinnittarnerit (nunani tamalaani meeqqanik aallarussisarnej) pillugit inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarneranik Peqqussut nr. 677, 6. juni 2016-meersoq.

Angajoqqaatut oqartussaassuseqarnej pillugu inatsisip atuutilersinneqarneranut atasumik isumaqatigiissutit makku Kalaallit Nunaannut massakut atuutilersinneqarput:

- Nunani tamalaani meeqqanik aallarussisarnerit inatsisitigut sunniutai pillugit Haagerimi isumaqatigiissut 25. oktober 1980-meersoq.
- Angajoqqaatut oqartussaassuseqarnej pillugu aalajangiinerit akuerineqarnerat atortussanngortinnerilu pillugit Europamiut isumaqatigiissutaat 20. maj 1980-meersoq.
- Meeqqat illersorneqarnissaannut pisinnaasat, inatsisinik toqqaasarnerit, akuersisarnej, naammassinnittarnej suleqatigiinnerlu pillugit nunat tamat Haagimi isumaqatigiissut 19. oktober 1996-meersoq (Meeqqat illersorneqarnissaat pillugu Haagerimi isumaqatigiissut).

Oqartussaassuseqarnej pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuuttup allangortinnera pillugu inatsit nr. 103, 3. februar 2016-meersoq, aappariinnermi inatsisitigut sunniutit pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnera, Kalaallit Nunaannut eqqartuussisarnermut inatsit aamma Kalaallit Nunaannut pinerluttulerinermik inatsit (angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermut inatsisip aamma inuit marluk assigiimmik

suaassusillit aappariilertarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneri) Kalaallit Nunaannut inatsisit allanngortinnerannik imaqarput, taakkulu pisariaqarsimapput angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsisip aamma inuit marluk assigiimmik suliaassusillit aappariilertarnerat pillugu inatsisip atuutilersinnissaannut.”

2) Familieret-p nutarternerani angajoqqaat, anaanaasut ataataasullu, akisussaaqatigiinnerannut tunngasut qanoq inissisimalerpat?

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik akissuteqarniarluni Social- og Indenrigsministeriaqarfimmut paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akipput:

”Soorlu apeqqut 1-imut akissuteqarnermi takuneqarsinnaasoq angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsit Kalaallit Nunaannut atuutilereerpoq. Inatsisip atuutilersinneratigut immikkoortut ataasiakkaat Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussagaapput.

Naleqqussaanerit tamakku anaanaasut ataataasullu ataatsimoortumik angajoqqaatut oqartussaassuseqarnerannut tunngassuteqanngillat, taamaallaalli meeqqamut ataataanerup akuerineranut atatillugu ”isumassuinissamut akisussaanissamullu uppernarsaat” aqqutigalugu ataatsimoortumik angajoqqaatut oqartussaassuseqarnissap isumaqatigiissutaasinnaaneranut periarfissaq Kalaallit Nunaanni atuutsinneqanngimmat. Tamatumunnga pissutaavoq meeqqanut inatsit suli Kalaallit Nunaannut atuutsinneqanngitsaq malillugu ataataanerup nalunaarsornissaanut atatillugu uppernarsaat atorineqartussaammat.

Meeqqanut inatsit Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalerpat ”isumassuinissamut akisussaanissamullu uppernarsaat” aqqutigalugu ataatsimoortumik angajoqqaatut oqartussaassuseqarnissamik Kalaallit Nunaanni isumaqatigiissuteqarsinnaanissaa anguniagaavoq. Kalaallit Nunaanni angajoqqaat katissimannngitsut paarlattuanik ataatsimoortumik angajoqqaatut oqartussaassuseqarnissap Naalagaaffiup Sinniisuanut nalunaarutigineratigut ataatsimoortumik angajoqqaatut oqartussaassuseqarnissaq isumaqatigiissutigisinnaavaat.

Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsimmi allannguutit Kalaallit Nunaannut suli atuutsinneqanngitsut ataatsimoortumik angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu malittarisassanik allanngortitsiffiunngillat.

Angajoqqaat Kalaallit Nunaanniittut taamaalillutik angajoqqaatut Danmarkimiittutut ataatsimoortumik angajoqqaatut oqartussaassuseqarnissamik periarfissaqalersinnaapput.”

3) Nunatsinni Danmarkimi pissutsinut naleqqiullugu meeqqap angajoqqaani tamakkerlugit attaveqarfigisinnaanissaannut periarfissai allaaneruppat?

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik akissuteqarniarluni Social- og Indenrigsministeeriaqarfimmut paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akipput:

”Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneratigut meeqqat kalaaliaqqat angajoqqaaminik najugaqatiginngisaminik najorteqarsinnaanera pisinnaatitaaffinngorpoq. Meeraq angajoqqaami aappaani najugaqarfiginngisaminiippat, najugaqarnissaanullu atatillugu meeqqap angalaneranut angajoqqaat ataatsimut akisussaasussaapput.

Najorteqarnerup qanoq sivisutiginnissaanut ingerlannissaanullu isumaqatiginngitsoqarpat qinnuiginnittoqarneratigut eqqartuussivik tamatumunnga ataatsimut aalajangiisinnaavoq, tassungalu atatillugu aalajangersakkanik pisariaqartinneqartunik aalajangersaalluni. Najorteqartarnissaq aalajangersarneqassaaq pissutsinik meeqqamut tunngasunik aalajangersimasumik naliliineq aallaavigalugu. Najorteqartarnissamik aalajangersaaneq itigartinneqarsinnaavoq, najorteqartarnissarluni pillugu isumaqatigiissut aalajangiinerluunniit allanngortinneqarsinnaavoq atorunnaarsinneqarsinnaalluniluunniit.

Najorteqarnissaq pillugu aalajangiinerit meeqqamut pitsaanerpaq anguniarlugu aalajangerneqassapput.

Meeqqap angajoqqaaminik najorteqarnissaa pillugu Kalaallit Nunaanni malittarisassat Danmarkimi najorteqarnissamut malittarisassat assigai.”

4) Allaanerusimappata suna peqquataava?

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik akissuteqarniarluni Social- og Indenrigsministeeriaqarfimmut paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akipput:

”Soorlu apeqqut 3-mut akissuteqarnermi takuneqarsinnaasoq meeqqap angajoqqaaminik najorteqarnissaa pillugu Kalaallit Nunaanni malittarisassat Danmarkimi najorteqarnissamut malittarisassat assigai.”

5) Meeraq inunngoraangat angajoqqaallu aappariittut najoratik katissimanatilluunniit meeqqamut angajoqqaatut akisussaasuuneq qanoq aalajangerneqartarpa?

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik akissuteqarniarluni Social- og Indenrigsministeeriaqarfimmut paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akipput:

”Angajoqqaat katissimanngitsut angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermut peqqussut malillugu ataatsimut angajoqqaatut oqartussaassuseqalissapput ataatsimut angajoqqaatut

oqartussaassuseqarneq pillugu Naalagaaffiup Sinniisuanut
isumaqatigiisummik nalunaaruteqarunik.

Angajoqqaat katissimangitsut meeqqap inunngunnginnerani qaammatini
kingullerni 10-ni ataatsimut inuit allattorsimaffianni najugaqatigiittut
nalunaarsorneqarpata imaluunniit nalunaarsorneqarsimappata
ingerlaannartumik ataatsimut angajoqqaatut oqartussaassuseqalissapput
angutaasup meeqqamut ataataanini akuerippagu imaluunniit ataataaneq
eqqartuussinikkut aalajangiiffiqineqarpat.

Allatut pisoqarsimappat anaanaasoq kisimiilluni angajoqqaatut
oqartussaassuseqassaaq angajoqqaajusut katissimangippata.”

**6) Ataataasup anaanaasulluunniit meeraq najunngikkuniuk
akisussaasooqataanisnaanut periarfissai qanoq ippat qanorlu
anguniarneqarnissanut ikorfartorneqartarpa?**

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut
Naalakkersuisoqarfik akisuteqarniarluni Social- og Indenrigsministeeriaqarfimmu
paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akipput:

"Angajoqqaat meeqqap inunngornerani katissimasut imaluunniit
kingusinnerusukkat katissimasut angajoqqaatut
akisussaassuseqarnermut peqqussut malillugu ataatsimut angajoqqaatut
oqartussaassuseqassapput, aamma najugaqatigiinngikkaluarunilluunniit.

Apeqqu 5-imut akissummi soorlu takuneqarsinnaasoq angajoqqaat
katissimangitsut ataatsimut angajoqqaatut
oqartussaassuseqarsinnaapput tamanna pillugu isumaqatigiissutip
Naalagaaffiup Sinniisuanut nalunaarutigineratigut. Angajoqqaat
meeqqap inunngunnginnerani qaammatit kingulliit 10-t iluanni ataatsimut
inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarsimappata ingerlaannartumik
ataatsimut angajoqqaatut oqartussaassuseqalissapput ataataasup
meeqqamut ataataanera aalajangerneqarpat.

Angajoqqaat angajoqqaatut ataatsimoorussamik oqartussaassuseqartut
inooqatigiinngitsulli angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu
isumaqatigiinngippata angajoqqaatut ataatsimoorussamik
oqartussaassuseq allannguuteqassannginnersoq eqqartuussiviup
aalajangissavaa, imaluunniit taakkua arlaata ataatsip angajoqqaatut
oqartussaassuseq kisimi tigungmissaneraa. Eqqartuussiviup
angajoqqaatut ataatsimoorussamik oqartussaassuseq taamaallaat
atorunnaarsissinnaavaa meeqqap ajunnginnerpaamik pineqarnissaa
pillugu pissutsit meeqqamut tunngasut angajoqqaat
suleqataaffigisinnaannginnerannik ilimaginninnermik isumaqartoqarpat.

Ataatsimoorussamik angajoqqaatut oqartussaassuseqartoqanngippat,
angajoqqaatullu oqartussaassuseqarneq angajoqqaat
isumaqatigiissutigisinnaanngippassuk, angajoqqaap angajoqqaatut

oqartussaassuseqanngitsup qinnuiginninneratigut eqqartuussiviup aalajangersinnaavaa ataatsimoorussamik angajoqqaatut oqartussaassuseqartoqassasoq.

Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu aalajangiinerit meeqqamut ajunnginnerpaajusussaq aallaavigalugu aalajangerneqassapput.

Eqqartuussiviup Naalagaaffiullu Sinniisuutitaata Angajoqqaatut oqartussaassuseq, meeqqap najugaqarfissaa imaluunniit najoqateqartarnissaq pillugu akerleriissuteqartoqartillugu meeqqanut tunngasunik ilisimasalinnit siunnersorneqarnissaq imaluunniit akerleriissuteqartoqarnerani isumaqatigiissitsiniarnissaq angajoqqaanut meeqqanullu neqeroorutigisinnaavaat.

7) Ataatat anaanallu meeqqaminnut angajoqqaatut akisussaasooqataanngitsut meeqqaminnut attaveqarnissaminnut periarfissaat qanoq ippat pisortaniillu meeqqap angajoqqaani attaveqarfiginissaanut qanoq aqutissiuussisoqartarpa?

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik akissuteqarniarluni Social- og Indenrigsministeriaqarfimmut paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akipput:

"Soorlu apeqqut 3-mut akissummi ersertoq meeraq angajoqqaamini najugaqatiginngisamini najorteqarsinnaanermik pisinnaatitaaffeqarpoq. Meeqqap angajoqqaamini najugaqatiginngisamini najorneqarsinnaanera angajoqqaat ataatsimoorlutik akisussaaffigaat.

Najorteqarsinnaaneq pillugu isumaqatigiinngitsoqarpat meeqqap atugarisaanik, meeqqamullu suna pitsaanerpaajunersoq pillugu nalileereernikkut eqqartuussivik najorteqarnissamik aalajangiisinnaavoq.

Najorteqarnissaq pillugu isumaqatigiinngitsoqarpat eqqartuussivik Naalagaaffiullu Sinniisua siunnersuisussamik meeqqanut ilisimasalimmik imaluunniit isumaqatigiinnginnermut isumaqatigiissitsiniartussamik meeqqamut angajoqqaamullu neqeroorsinnaapput."

8) Danmarkimi pissutsinut atuuttunut qulaani apeqqutigineqartut Nunatsinni qanoq allaanerussuteqarpat?

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik Social- og Indenrigsministeriaqarfimmut paasissutissanik piniarsimavoq, taakkualu ima akipput:

"Meeqqap angajoqqaamini najorteqarsinnaanera aamma ataatsimoorullugu angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugit Kalaallit

Nunaanni malittarisassat najorteqarnissamut angajoqqaatullu oqartussaassuseqarnermut Danmarkimi malittarisassat assigai.

Taamaalillunilu angajoqqaat Kalaallit Nunaanniittut Danmarkimi angajoqqaatulli ataatsimoorullugu angajoqqaatut oqartussaassuseqalernissamut periarfissaqarput, angajoqqaarlu meeqqaminik najugaqateqanngitsoq meeqqaminik najorneqarnissaminut Danmarkimi periarfissat assigalugit periarfissaqarpoq.

Soorlu apeqqut 2-mut akissummi ersertoq meeqqamut ataataanerup akuerineranut atatillugu "isumassuinissamut akisussaanissamullu uppernarsaammik" atsiornikkut ataatsimoorussamik angajoqqaatut oqartussaassuseqarnissamut isumaqatigiissut periarfissaasoq Kalaallit Nunaannut sulit atuutilingilaq. Tamatumunnga pissutaavoq meeqqanut inatsit sulit Kalaallit Nunaannut atuutsinneqanngitsoq malillugu ataataanerup nalunaarsornissanut atatillugu uppernarsaat atornerqartussaammat.

Naggasiutigalugu oqaatigineqarpoq eqqartuussiviit Naalagaaffiullu Sinniisua angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu peqqussut malillugu angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq, meeqqap najugaa imaluunniit najorteqarnissaq pillugit isumaqatigiinngitsoqartillugu meeqqanik ilisimasalimmik siunnersorteqarnissaq imaluunniit isumaqatigiinnginnermut isumaqatigiissitsiniarnissaq pillugu neqeroornissamik periarfissaqarput - tamannali pisussaaffiginagu. Tamatumunngalu pissutaavoq kalaallini inuiaqatigiinni pinngitsoorani neqeroortussaannermut piginnaasaqarnissaq pigineqanngimmat."

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen

Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq